

Ю. В. Заліпаєв

асп.

науковий керівник: д.ю.н., проф. О. І. Миколенко

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ НА ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Важливим питанням, яким слід поінформувати цим матеріалом є те, як торговельна марка на сьогодні визнається добре відомою в Україні та чому необхідна допомога в цьому питанні саме адвоката?

Конституція України гарантує, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності (стаття 41) [1, ст. 6].

На часі з чим асоціюється словосполучення «Торговельна марка» – право власності, результати інтелектуальної / творчої діяльності, серйозний продукт, успішна компанія, улюблений бренд, або може логотипи на упаковках продуктів?

Отже, торговельна марка або бренд (ТМ) – це символ, слово, фраза, знак, дизайн чи комбінація цих елементів, які ідентифікують товари чи послуги одного виробника або постачальника і відрізняють їх від товарів і послуг конкурентів. Торговельна марка використовується для розрізнення продукції чи послуг на ринку та створення унікального образу бренду.

Простими словами ТМ – це зареєстроване позначення, яке відрізняє ваш продукт від інших. Саме тому позначення ТМ має бути унікальним і не мати схожості з іншими.

Реєстрація торговельної марки надає її власнику право використовувати цей знак у торговельних цілях та захищає його від незаконного використання іншими суб'єктами. Такі права дозволяють власнику контролювати ідентичність і якість своїх товарів чи послуг у споживачів. Отже ТМ є об'єктом права власності.

Тоді як за порушення цих прав і настає юридична відповідальність.

В свою чергу, охорона прав на добре відому торговельну марку визначається ст. 6 bis Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року [2, ст. 6 bis] та ст. 25 Закону

України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 грудня 1993 року № 3689–ХІІ [4, ст. 21].

Торговельна марка може бути визнана добре відомою в Україні Апеляційною палатою Національного органу інтелектуальної власності (НОІВ) або судом, *незалежно від реєстрації її в Україні*.

При визначенні того, чи є торговельна марка добре відомою в Україні, можуть розглядатися, зокрема, такі фактори, якщо вони є доречними:

- ступінь відомості чи визнання торговельної марки у відповідному секторі суспільства;
- тривалість, обсяг та географічний район будь-якого використання торговельної марки;
- тривалість, обсяг та географічний район будь-якого просування торговельної марки, включаючи рекламування чи оприлюднення та представлення на ярмарках чи виставках товарів та/або послуг, щодо яких торговельна марка застосовується;
- тривалість та географічний район будь-яких реєстрацій та/або заявок на реєстрацію торговельної марки за умови, що торговельна марка використовується чи є визнаною;
- свідчення успішного відстоювання прав на торговельну марку, зокрема територія, на якій торговельну марку визнано добре відомою компетентними органами;
- цінність, що асоціюється з торговельною маркою.

Визнання Апеляційною палатою торговельної марки добре відомою в Україні встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Такий порядок визначений Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 02.03.2021 р. за № 433 [6, ст. 4].

Процедура для пересічних громадян може виявитись доволі складною, а отже з даним питанням рекомендовано звертатись до фахівця у цій галузі права, зокрема до адвоката.

Варто відмітити, що за подання заяви про визнання торговельної марки добре відомою сплачується збір.

Для визнання Апеляційною палатою торговельної марки добре відомою в Україні особі необхідно підготувати та подати

до Апеляційної палати НОІВ відповідну письмову заяву з додатками, що мають включати зображення торговельної марки, докази обставин, які містять фактичні дані, що підтверджують наявність доречних чинників, виписку з Державного реєстру свідоцтв України на торговельні марки щодо відомостей про свідоцтво України на торговельну марку або виписку з Міжнародного реєстру.

У разі визнання торговельної марки добре відомою в судовому порядку особа, торговельна марка якої визнана добре відомою, інформує НОІВ про таке рішення.

Відомості про добре відомі торговельні марки, визнані такими Апеляційною палатою або судом, вносяться НОІВ до переліку добре відомих в Україні торговельних марок та публікуються в Бюлетені. Перелік добре відомих в Україні торговельних марок має інформаційний характер, є загальнодоступним і оприлюднюється на офіційному вебсайті НОІВ.

Для прикладу можна навести добре відомі торговельні марки в Україні, зокрема як “Google”, “Nemiroff”, “McDonald’s” та інші.

Важливим моментом у цій статті слід відмітити, що відповідальність за порушення авторських прав в Україні закріплена в Законі України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 р., № 2811-IX, який набрав чинності з 01.01.2023 року [3]. Відповідно до цього законодавства, порушення авторських прав може призвести до різних видів відповідальності, включаючи і адміністративної.

Зокрема, за порушення авторських прав може передбачатися адміністративна відповідальність у вигляді штрафів або інших санкцій, які можуть накладатися компетентними органами.

В цьому контексті варто зауважити, що статтею 51⁻² Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлена адміністративна відповідальність за порушення авторських прав в Україні та передбачено – Незаконне використання об’єкта права інтелектуальної власності або інше умисне порушення прав на об’єкт права інтелектуальної власності, що охороняються законом, – тягне за собою накладення штрафу від п’ятдесяти до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, призначених для її виготовлення [5, ст. 22].

Варто відзначити, що в період трансформації законодавства України до законодавства ЄС, відповідальність за порушення авторських прав може змінюватися з часом, і рекомендується перевіряти останні оновлення відповідного законодавства або звертатися до фахівців у цій сфері, зокрема адвокатів, за консультаціями та захисту своїх авторських прав в Україні.

Список використаної літератури

1. Конституція України: від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР. *ВВР України*. 1996. № 30. Ст. 6.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. Ст. 6 bis.
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 р., № 2811-IX. Ст. 21.
4. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 р. № 3689-XII. *ВВР України*. 1994. № 7. Ст. 36.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р., № 8073-X. *ВВР України*. 1984. № 51. Ст. 22.
6. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 02.03.2021 року № 433 ; зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.05.2021 року № 610/36232. Ст. 4.